

Forslag til vedtak

1. Inntektene for Sauda kommune består av rammeoverføring, skattar og avgifter, øyremerka tilskot og sal m.m.

Driftsbudsjett

2. Årsbudsjett for 2023 og økonomiplan for 2024 - 2026, samt avgifter, gebyr og betalingssatsar for 2023 (vedlegg 2) vedtas med endringar i verbalpunkt 10-26.

3. Tallbudsjettet vedtas med brutto driftsresultat på 13,3 % av driftsinntekter. Netto driftsresultat utgjør 10,7%. For 2023 er det budsjettet med eit overskot på kroner 57,25 millionar. Overskotet vert avsett til disposisjonsfond.

4. Driftsbudsjettet vedtas med netto ramme. Det vil si utgifter minus inntekter er likt budsjett. Netto rammer er som følgjande:

Politisk nivå og Fagleg stab og støtte	kroner 51 434 668
Oppvekst	kroner 110 207 347
Helse og velferd	kroner 202 840 130
Næring og samfunn	kroner 123 921 401
Netto driftsramme kraft	kroner -206 488 667
Avskrivingar og kalk/renter	kroner -54 910 506
Total netto ramme	kroner 227 004 373

Nettorammene er inklusive avskrivingar og kalkulatorisk kostnad (VAR), men eksklusiv avsetning til, og forbruk av fond.

Kommunedirektør delegerast myndigheit til å omdisponere innanfor rammene.

Kommunedirektør delegerast myndigheit til å "fryse" budsjettpostar og ledige stillingar. Ledige stillingar skal bli nøye vurdert med omsyn til alternativ organisering for å løyse arbeidsoppgåver utan nyttilsettingar.

Investeringar

5. Investeringsbudsjett for 2023, hovudpostar:

Investering innanfor sjølvkost (VAR)	Kroner 8 250 000
Andre investeringar	Kroner 31 237 500
Startlån for vidareformidling	Kroner 10 000 000

Kommunedirektøren gis fullmakt til å omdisponere midlar i investeringsbudsjettet til vedtekne prosjekter. Delegasjonen er avgrensa til 1 million kroner. Ved omdisponeringar skal formannskapet orienterast.

6. Sauda kommune tar opp følgjende lån i 2023:

VAR	Kroner 8 250 000
Øvrige opplån	Kroner 11 490 000
Startlån	Kroner 10 000 000

Kommunedirektør blir delegert myndigheit til å ta opp lån og godkjenne endelege lånevilkår, avdragstid, rente og å binde renta for lån innarbeida i budsjettet og vedtatt av kommunestyret, jf. finansreglement. Avdragstid og sum må vera innanfor grenser som kommunelova setter, jf. Kommunalova § 50 nr. 7. Delegeringa gjelder i heile lånet si løpetid.

Skatt

7. Skattesatsane for inntektsskatt og formueskatt skal være i samsvar med maksimalsatsane vedtatt i Stortinget sitt skattevedtak.

8. Eigedomsskattevedtak for året 2023 i Sauda kommune:

For eigedomsskatteåret 2023 skal det også skrives ut eigedomsskatt på eit «særskilt fastsett grunnlag» i medhald til overgangsregelen til eigedomsskatteleva §§ 3 og 4 første ledd. Det særskilte grunnlaget skal i 2023 vera lik 5/7 av differansen mellom eigedomsskattegrunnlaget i 2018 og 2019 som er grunna nye verdsettelsesreglar og at produksjonsutstyr- og installasjonar ikkje skal reknast med i grunnlaget for verk og bruk som frå og med 2019 blei sett på som næringseigedom.

Verkeområde

For skatteåret 2023 skal det skrivast ut eigedomsskatt på næring og faste eigedommer i heile kommunen. Jf. lov om eigedomsskatt til kommunene (eskl.) § 3 første ledd, bokstav a.

a) Eigedomsskattesats:

- a. Den alminnelege eigedomsskattesatsen for 2023 er 7 promille, jf. eskl. § 11 første ledd.
- b. Differensiert skattesats for bustaddelen i eigedommar med sjølvstendig bustaddel, med tilhøyrande tomt, for 2023 er 4 promille, jf. eskl. § 12 bokstav a).
- c. Nedtrapping av eigedomsskatt for maskiner og installasjoner blir gjort med 1/7 del kvart år frå og med 2019.

b) Takstvedtekter:

- a. Takstvedtektene for eigedomsskatt i Sauda kommune blei vedtatt i kommunestyret 12. desember 2012, sak 109/12.

c) Terminar:

- a. Eigedomsskatten blir skrevet ut i fire terminar, jf. eskl. §25 første ledd.

d) Takstar:

- a. Taksering fra 2013 ligg til grunn for satsar.

e) Unntak frå eigedomsskatt i forhold til eigedomsskattelova § 7 a og b

Kommunestyret vurderer om eigedom tilhørende andre stiftelser/ organisasjoner fritas fra eiendomsskatt på grunnlag av søknad.

9. Kommunestyret vedtar å ta etterreguleringar/utrekning av kommunen sine pensjonskostnader, slik det går fram i aktuarberekningar i Kommunal Landspensjonskasse og i Statens Pensjonskasse, over 7 år.

Verbalforslag

10. Inntekter frå eigedomsskatt på kraftverk aukast med kroner 12 650 140. Avsetning til disposisjonsfond aukast med tilsvarende beløp.

11. Kommunestyret aukar trekket i rammetilskot som følgje av ekstraordinære inntekter frå konsesjonskraft til totalt 52 millionar kroner. Rammetilskudd reduserast med 41 millionar kroner og avsetning til disposisjonsfond reduserast tilsvarende.

12. Kommunestyret ber kommunedirektøren legge fram økonomistatus og oversikt over budsjettkontroll for drift i alle ordinære formannskapsmøte som ikkje har tertialrapportering. Ferdigstilte prosjekt skal rapporterast i påfølgande tertialrapport med eit forenkla prosjektrekneskap for prosjektet samla. Det skal og rapporterast på oppfølging av politiske vedtak.

13. Kommunestyret ser med bekymring på bruken av kraftinntekter inn i drifta av kommunen. Det er ei forventning om at arbeidet med Omstilling Sauda 2025 gir resultat allereie i 2023. Formannskapet skal orienterast fortløpande om arbeidet med Omstilling Sauda 2025. Det skal ved tertialrapportering rapporterast om framdrift i omstilling Sauda 2025 og vidare planar for å styrka drifta til Sauda kommune. Kommunestyret ber kommunedirektøren leggja fram ei budsjettjustering i 1. tertial der årseffekten av innførte PWC-tiltak og oppdaterte prognosar på kommunens utgifter til straum er med.

14. Støtte til næringslivet.

Kommunestyret er uroa for korleis næringslivet i kommunen skal handtera det høge prisnivået på varer og straum gjennom vinteren og året 2023. Kommunen har ekstraordinære inntekter i 2023, og kommunestyret vedtar å sette av 10 millionar av dette for støtte næringslivet i kommunen. Ordninga blir eit-årleg og er knyta opp til dei ekstraordinære inntektene kommunen får frå kraftsal. Dette grepet vil derfor ikkje auke driftsnivået til kommunen i framtida. Fleire kraftkommunar rundt oss (bla. Hjelmeland, Suldal og Ullensvang) har innført eller gjort vedtak om ulike ordningar til næringslivet. For Sauda KF får i oppdrag å laga ordningar som passar for Sauda.

Innretning på støtteordning til næringslivet:

- Støtte til bedrifter som har høge ekstraordinære utgifter dei ikkje klarar å henta inn på inntektsida.
- 10 millionar tilføres For Sauda KF i budsjettet. Avsetning til disposisjonsfond reduserast tilsvarende.
- Administrasjonen i For Sauda KF skal utgreie korleis innretninga skal gjerast, og om det skal innførast ulike ordningar for å treffa ulike delar av næringslivet.
- Midlane disponerast av For Sauda KF og kan nyttast til Sauda Bedriftskapital AS og ei eiga støtteordning, samt administrasjon av ordninga.
- Ein skal halda seg innanfor «bagatellmessig støtte» i statsstøtteregulverket.

- Styret i For Sauda KF gjer vedtak om støtte til bedrifter.
- Ordninga er midlertidig – og skal avsluttast om det ekstraordinære kostnadsnivået normaliserer seg. Då kan midlane nyttast av For Sauda KF til anna næringsutviklingsarbeid.
- Ordninga skal ikkje gjelda for kraftintensiv industri.
- Støtte skal ikkje nyttast til utbytte.
- Kommunestyret skal ha ordninga til politisk behandling og haldast orientert om bruken av ordninga.

15. Kommunestyret subsidierer kommunale avgifter på vatn med 2,3 millionar kroner og 1,7 millionar kroner på avløp i 2023. Beløpa tilsvarar auka straumutgifter på område vatn og avløp frå 2022 til 2023. Kommunedirektøren får fullmakt til å justera sjølvkostgebyra på vatn og avløp for 2023 med denne endringa. Avsetning til disposisjonsfond reduserast med 4 millionar kroner.

16. Kommunestyret ber om ei orienteringssak om status på VA-området. Saka skal belysa investeringsbehov og etterslep på VA-nettet og utgifter til årlege reperasjonar - og kva som ligg under VA rammeplan.

17. Kommunestyret ber kommunedirektøren leggja fram ei sak om økonomiske vanskar blant innbyggjarar i Sauda. Saka skal gi kommunestyret kunnskapsgrunnlag, vurdere om det er behov for tiltak, og ei utgreiing av korleis ein best kan nå målgruppa med tiltak. Tiltak som kan gjera terskelen lågare for å kontakta Nav skal belysast og om Sauda kommune praktiserer avkorting i stønad når staten aukar sine stønader. Kommunestyret ber og kommunedirektøren vurdere korleis Kulturkortet betre kan treffa aldersgruppa 15 – 18 år i saka.

18. Kommunestyret ber kommunedirektøren legge fram sak til kommunestyret der ein ser på moglegheiter for brukarbetaling eller privatisering av kommunale vegar og parkeringsplassar der det er eit ønske frå grunneigarar og hytteforeningar. Saka må sjåast i samanheng med PWC-tiltak #N9 og #N10.

19. Kommunestyret ber kommunedirektøren legge fram ei sak første halvår 2023 om etablering av minnelund. Saka skal belyse plassering, utforming og kostnad.

20. Kommunestyret aukar posten i næringskapittelet for løypekøyning til 800 000 kroner. Avsetning til disposisjonsfond reduserast med 400 000 kroner.

21. Bustadsutvikling – Styringskort for Næring og samfunn oppdaterast med eit nytt overordna mål: - Fremma ei attraktiv og aldersvennleg bustadutvikling med bustader for både sal og utleige.

22. Kommunestyret ber kommunedirektøren leggja fram ei sak om planar for solceller på kommunale bygg. Saka skal visa kunnskapsgrunnlag. Det legges inn prosjekteringsmidlar i 2023 og investeringsmidlar i 2024 til prosjektet i budsjettet.

23. Vegar til utfartsområde legges inn i investeringsplanen som prosjekt E10. Midlane skal prioriterast etter kommunestyrevedtak i sak 081/2018.

24. Kommunestyret vedtek følgande endring i gebyrregulativet: Tillegg til kapittel 1 §5 og punkt d) Plansaker etter kapittel 12:

Følgande reguleringsformål er fritatt for arealgebyr:

- LNFR-områder(pbl § 12-5, nr 5)
- Friområde til offentlig formål(pbl § 12-5, nr 3)
- Grav- og urnelundar(pbl § 12-5, nr 1)
- Områder for naturvern(pbl § 12-5, nr 5)
- Vern av kulturmiljø eller kulturminne(pbl § 12-5, nr 5)
- Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur som skal være til offentlig formål(pbl § 12-5, nr 2)

25. Kommunestyret ber kommunedirektøren oppdatere investeringsplanen etter vedlegg «Investeringsplan 2023-2026 - politisk behandling». Kommunestyret vedtek følgande endringar i Investeringsbudsjettet:

NR	Beskrivelse av prosjekt	Type	2023	2024	2025	2026
B1	Kjøleanlegg til ventilasjonssystem ungdomsskolen	Bygg		0		
B8	Prosjektressurs investeringstilskudd	Bygg	400 000	400 000	400 000	400 000
B20	Solceller kommunale bygg	Bygg	1 000 000	9 000 000	3 000 000	

C1	Bølgebryter Treaskjæret	Havn	200 000	5 000 000		
E10	Vegar til utfartsområde	Veg	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
F1	Aktivitetsparker	UPI	800 000	800 000	800 000	800 000
F6	Ny kunstgressmatte	UPI	100 000	3 900 000		
G19	Prosjektressurs	VAR	0			

26. Kommunedirektøren oppdaterer tabellar i Budsjett og Økonomiplan med endringar frå overståande verbalpunkt.